

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 20.9.2012
COM(2012) 523 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

**Solidariteitsfonds van de Europese Unie
Jaarverslag 2011**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	In behandeling zijnde aanvragen uit 2010	3
3.	Financiering.....	7
4.	Monitoring.....	9
5.	Afsluitingen.....	9
6.	Mededeling over de toekomst van het Solidariteitsfonds van de EU	10
7.	Conclusies	11
Bijlage 1: In 2011 geldende drempels voor grote rampen (op basis van cijfers uit 2009 voor het Bruto Nationaal Inkomen)		
		13
Bijlage 2: EU-solidariteitsfonds – In behandeling zijnde aanvragen uit 2010 en nieuwe aanvragen waarover in 2011 een beslissing is genomen.....		
		14
Bijlage 3: Aanvragen om steun uit het EU-Solidariteitsfonds sinds 2002.....		
		16

VERSLAG VAN DE COMMISSIE

Solidariteitsfonds van de Europese Unie Jaarverslag 2011

1. INLEIDING

Krachtens artikel 12 van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad van 11 november 2002 tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (hierna "de verordening" genoemd) moet bij het Europees Parlement en de Raad elk jaar een verslag worden ingediend over de activiteiten van het fonds in het voorgaande jaar. Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten van het fonds in 2011 met, zoals in de voorgaande verslagen, gegevens over de behandeling van nog lopende en nieuwe aanvragen en de beoordeling van de uitvoeringsverslagen met het oog op de afsluiting ervan.

Wat betreft het aantal aanvragen was 2011 een rustiger jaar. Er werden in de loop van het jaar slechts vier aanvragen voor steun uit het Solidariteitsfonds ingediend, terwijl in 2010 in totaal 17 aanvragen werden ontvangen. Aangezien sommige aanvragen pas tegen het einde van 2010 werden ontvangen, werd de beoordeling ervan voortgezet in 2011. Het ging daarbij om aanvragen van Frankrijk (overstroming van de Var), Tsjechië (najaarsoverstroming), Duitsland (overstroming in Saksen), Kroatië en Slovenië (najaarsoverstromingen) en Hongarije (verontreiniging door rode modderstromen). De beoordelingen van deze zaken werden afgerond in de loop van 2011 en worden in dit verslag beschreven.

In 2011 werden vier aanvragen ingediend: twee aanvragen van Italië (overstromingen in de regio Veneto, overstromingen in Ligurië en Toscane), één van Spanje (aardbeving in Lorca) en één van Cyprus (ontploffing marinebasis). In de loop van 2011 heeft de Commissie haar beoordeling afgerond en de aanvragen van Italië (overstromingen in de regio Veneto) en Spanje (aardbeving in Lorca) ontvankelijk verklaard. De Commissie besliste pas begin 2012 over de tweede Italiaanse aanvraag (overstromingen in Ligurië en Toscane) en de aanvraag van Cyprus.

De Commissie heeft in 2011 naar aanleiding van 11 rampen steun uit het Solidariteitsfonds verleend voor een totaalbedrag van 239,9 miljoen euro. In twee andere gevallen stelde zij voor hulp te verlenen ten bedrage van 38 miljoen euro.

2. IN BEHANDELING ZIJNDE AANVRAGEN UIT 2010

Frankrijk (overstroming van de Var)

Op 15 en 16 juni 2010 werden delen van Zuid-Frankrijk getroffen door intense regenval. Op 24 augustus 2010 dienden de Franse autoriteiten een aanvraag in voor steun uit het Solidariteitsfonds. De aanvraag was beperkt tot de zwaarst getroffen zone in het *Département du Var*: negen gemeenten plus twee gebieden op benedengemeentelijk niveau die samen één samenhangend gebied vormden, dat duidelijk in de aanvraag werd omschreven. De totale directe schade veroorzaakt door de ramp binnen de aangeduide zone werd geraamd op 703,2 miljoen tot 778,2 miljoen euro. Voor de beoordeling van de aanvraag baseerde de Commissie zich op

het gemiddelde schadebedrag van 740,7 miljoen euro. De schatting van de totale directe schade bedroeg met andere woorden 21% van de voor Frankrijk geldende drempel van 3,467 miljard euro voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds (3 miljard euro volgens de prijzen van 2002). Aangezien de schade onder de drempelwaarde bleef, werd de Franse aanvraag onderzocht op basis van de uitzonderlijke criteria voor "buitengewone regionale rampen". Uit de beoordeling bleek dat de Franse aanvraag geen bewijzen bevatte waaruit bleek dat de ramp ernstige en langdurige gevolgen had (bijvoorbeeld een grote daling van de werkgelegenheid of van het regionale bbp) voor de economische stabiliteit van het *Département du Var*. Daarom concludeerde de Commissie op 4 maart 2011 dat de Franse aanvraag niet voldeed aan de criteria voor de uitzonderlijke beschikbaarstelling van middelen uit het fonds en zij heeft de Franse autoriteiten daarvan in kennis gesteld.

Tsjechië (najaarsoverstroming 2010)

In augustus 2010 werd het noorden van Tsjechië, namelijk de regio Liberec (*Liberecký kraj*) en het naburige district Děčín dat deel uitmaakt van de regio Ústí nad Labem (*Ústecký kraj*), getroffen door ongewoon zware regenval. De regenval leidde tot ernstige overstromingen, die zware schade aanrichtten aan de openbare infrastructuur, particuliere woningen, de landbouw en bedrijven. Op 14 oktober 2010 dienden de Tsjechische autoriteiten een aanvraag in voor steun uit het Solidariteitsfonds. De Tsjechische autoriteiten raamden de totale directe schade op 436,5 miljoen euro. Dat bedrag stemt overeen met 53% van de in 2010 voor Tsjechië geldende drempel van 824,03 miljoen euro voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds (d.w.z. 0,6% van het bni op basis van gegevens uit 2008). De aanvraag werd daarom onderzocht op basis van de uitzonderlijke criteria voor "buitengewone regionale rampen". Uit de aanvraag bleek dat aan de criteria werd voldaan omdat a) de meerderheid van de bevolking in de getroffen zone getroffen was en b) de ramp ernstige en langdurige gevolgen had voor de levensomstandigheden en de economische stabiliteit. Op 23 maart 2011 heeft de Commissie voorgesteld financiële steun te verlenen voor een bedrag van 10,912 miljoen euro. De overeenkomstige procedure tot wijziging van de begroting werd op 14 juli 2011 voltooid. Na ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst met Tsjechië, werd de subsidie op 22 december 2011 uitbetaald.

Duitsland (overstroming in Saksen)

In augustus en september 2010 werd het oosten van Duitsland, vooral Saksen, getroffen door zware regenval die overstromingen veroorzaakte met schade aan de openbare infrastructuur, particuliere woningen, de landbouw en bedrijven tot gevolg. De door de Duitse autoriteiten op 15 oktober 2010 ingediende aanvraag vormde een cumulatieve aanvraag voor drie verschillende rampen in verschillende delen van Saksen die elkaar slechts gedeeltelijk overlappen. De totale gecumuleerde directe schade van de overstromingen werd geraamd op 937,8 miljoen, wat bijna een derde is van de voor Duitsland in 2010 geldende drempelwaarde van 3,467 miljard euro voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds (3 miljard euro volgens de prijzen van 2002). Hoewel er in de bepalingen van de verordening verwezen wordt naar de gevolgen van één (enkele) ramp, heeft de Commissie altijd aanvaard dat een opeenvolging van soortgelijke gebeurtenissen binnen een korte periode met dezelfde oorsprong of met gevolgen voor hetzelfde gebied, beschouwd

kan worden als één enkele gebeurtenis in de zin van de verordening. Gebeurtenissen met een verschillende oorsprong die verschillende gebieden treffen, moeten echter afzonderlijk worden beoordeeld. Op 4 april 2011 besliste de Commissie dat de drie overstromingen waarnaar wordt verwezen in de aanvraag, niet beschouwd kunnen worden als een buitengewone ramp in de zin van de verordening. De Duitse autoriteiten werden daarvan in kennis gesteld.

Slovenië (najaarsoverstroming 2010)

Van 17 tot 22 september 2010 werd Slovenië getroffen door een zware overstromingsramp, die aanzienlijke schade veroorzaakte aan vooral het culturele erfgoed, de openbare infrastructuur en particuliere woningen. De Sloveense autoriteiten dienden op 26 november 2010 een aanvraag voor bijstand uit het Solidariteitsfonds in. Aangezien de geschatte totale directe schade van 251,3 miljoen euro boven de voor Slovenië geldende drempel ligt voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds (namelijk 217,67 miljoen euro, gegevens van 2008), kon de ramp worden aangemerkt als "grote natuurramp" in de zin van de verordening. Op 24 februari 2011 besliste de Commissie om de aanvraag van Slovenië te aanvaarden en om financiële bijstand te verlenen voor een bedrag van 7,460 miljoen euro. De procedure tot wijziging van de begroting werd op 14 juli 2011 voltooid. Na ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst met Slovenië werd de subsidie op 8 december 2011 uitbetaald.

Kroatië (najaarsoverstroming 2010)

In de periode van 17 tot 22 september 2010 had Kroatië te kampen met hevige regenval die in het westelijke deel van het land zware overstromingen heeft veroorzaakt. Als land dat op het moment van de aanvraag onderhandelde over toetreding tot de EU, komt Kroatië in principe in aanmerking voor ondersteuning uit het Solidariteitsfonds. De ramp veroorzaakte aanzienlijke schade aan de infrastructuur, de landbouwsector en aan particuliere eigendommen. De totale directe schade werd geraamd op 47,003 miljoen euro. Aangezien dit bedrag onder de voor Kroatië geldende drempel van 275,80 miljoen euro (d.w.z. 0,6% van het bni van 2008) lag, kon de ramp niet worden aangemerkt als "grote natuurramp". De overstroming in Kroatië was echter dezelfde die leidde tot de grote ramp in Slovenië. Er werd derhalve voldaan aan de voorwaarde van Artikel 2, lid 2, tweede alinea, van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad, die bepaalt dat een land dat wordt getroffen door dezelfde grote ramp als een buurland, in uitzonderlijke gevallen steun kan krijgen uit het Solidariteitsfonds. De Commissie besliste om financiële bijstand te verlenen aan Kroatië voor een bedrag van 1,175 miljoen euro. De procedure tot wijziging van de begroting werd op 14 juli 2011 voltooid. Na ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst met Kroatië werd de subsidie op 1 december 2011 uitbetaald.

Hongarije (verontreiniging rode modderstromen)

Op 4 oktober 2010 barstte een reservoir met rode modder van de aluminiumfabriek *Magyar Alumínium Zrt (MAL Ltd.)* in de buurt van het Hongaarse dorp Kolontár, waardoor verschillende woongebieden werden overstroomd door een grote hoeveelheid rode modder. De ramp veroorzaakte ernstige vervuiling, woningen en een brug werden beschadigd, honderden mensen werden geëvacueerd, 286 mensen raakten gewond en tien mensen verloren het leven. De Hongaarse autoriteiten

besloten om een aanvraag bij het Solidariteitsfonds in te dienen die door de Commissie werden ontvangen op 13 december 2010.

De totale directe schade door de ramp werd geschat op 174,32 miljoen euro. De voor Hongarije geldende drempel voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds bedroeg 590,71 miljoen euro in 2010 (d.w.z. 0,6% van het bni van Hongarije in 2008). Aangezien de directe schade van de ramp aanzienlijk lager lag dan de normale drempel, beriep Hongarije zich bij het indienen van de aanvraag op de criteria van "buitengewone regionale ramp".

De verordening bepaalt in artikel 2, lid 1, dat ze *hoofdzakelijk* van toepassing is op grote natuurrampen¹ en bijgevolg niet per definitie technologische rampen uitsluit van haar toepassingsgebied. Zulke rampen kunnen echter alleen in overweging worden genomen als aan andere voorwaarden wordt voldaan.

Volgens artikel 3, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad zijn betalingen uit het Fonds in beginsel beperkt tot de financiering van maatregelen om niet-verzekerbare schade te verlichten. De schade als gevolg van de rode modderstromen werd echter veroorzaakt door een defect aan een industriële installatie. Ongeacht de vraag over individuele verantwoordelijkheid hadden de eigenaars en/of uitbaters van de aluminiumfabriek zich moeten verzekeren tegen risico's die verbonden zijn aan de werking van de installatie (onvoorwaardelijke aansprakelijkheid). De schade die werd veroorzaakt door de rode modderstromen moet daarom worden beschouwd als verzekeraar. Bovendien kwam het thema aansprakelijkheid niet aan bod in de aanvraag. Artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2012/2002 verplicht de begunstigde staten echter om te streven naar alle mogelijke vergoedingen door derden. Artikel 3, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2012/2002 bepaalt dat betalingen uit het Fonds om de kosten te dekken van schade die vervolgens door derden wordt vergoed, zullen worden teruggevorderd. Volgens het principe "de vervuiler betaalt" moet de eigenaar en/of exploitant van een industriële installatie aansprakelijk worden gesteld voor alle schade die wordt veroorzaakt door die installatie, ongeacht de mogelijke persoonlijke verantwoordelijkheden of verzekeringsdekking. Het Solidariteitsfonds mag daarom niet tussenbeide komen voor dergelijke schade. Om bovengenoemde redenen werd geoordeeld dat de Hongaarse ramp met de rode modderstromen niet voldeed aan de criteria van Verordening (EG) nr. 2012/2002 voor de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds. Hongarije werd op de hoogte gesteld van de beslissing van de Commissie.

3. IN 2011 ONTVANGEN NIEUWE AANVRAGEN

In de loop van 2011 werden aanvragen ontvangen van Italië (overstromingen in de regio Veneto), Spanje (aardbeving in Lorca) en Cyprus (ontploffing marinebasis). Nog een andere aanvraag van Italië (overstromingen in Ligurië en Toscane) werd net voor het einde van 2011 bij de Commissie ingediend. De beoordelingen van de aanvragen van Cyprus en Italië (overstromingen in Ligurië en Toscane) konden

¹ Artikel 2, lid 1, bepaalt het volgende: "Op verzoek van een lidstaat of van een staat waarmee over toetreding tot de Europese Unie wordt onderhandeld, hierna "begunstigde staat" genoemd, kan *hoofdzakelijk* steun uit het Fonds worden verleend wanneer zich op het grondgebied van die staat een grote natuurramp voordoet die ernstige gevolgen heeft voor de levensomstandigheden van de burgers, het natuurlijke milieu of de economie van één of meer regio's of één of meer staten."

echter pas in 2012 worden voltooid en zullen daarom in het jaarverslag over 2012 aan bod komen.

Italië (overstromingen in de regio Veneto)

In de periode van 31 oktober tot 2 november 2010 werd de regio Veneto in het noordoosten van Italië getroffen door stortregens die werden verergerd door smeltende sneeuw. Hierdoor traden rivieren buiten hun oevers en werden grote gebieden overstroomd met schade aan wegen en infrastructuurnetwerken, de landbouw, bedrijven en particuliere woningen tot gevolg. Er werd grote schade vastgesteld in heel Veneto, maar het rivierbekken van de Bacchiglione, met onder meer de stedelijke gebieden Vicenza en Padua, was het zwaarst getroffen. Italië diende vervolgens een aanvraag in voor financiële bijstand uit het Solidariteitsfonds, die door de Commissie werd ontvangen op 7 januari 2011. Een aanzienlijk gewijzigde aanvraag werd ontvangen medio augustus 2011. Na de aanvraag grondig te hebben onderzocht, kwam de Commissie tot de conclusie dat de Italiaanse aanvraag voldeed voor erkenning als "buitengewone regionale ramp". De totale directe schade die door de Commissie werd aanvaard, bedroeg 676,36 miljoen euro, wat 19% is van de voor Italië geldende drempel in 2011 van 3,536 miljard euro (m.a.w. 3 miljard euro volgens deprijzen van 2002). Bijgevolg keurde de Commissie op 17 november 2011 de Italiaanse aanvraag goed en stelde ze voor om 16,9 miljoen euro beschikbaar te stellen uit het Solidariteitsfonds. De procedure tot wijziging van de begroting werd op 13 december 2011 voltooid. De begrotingskredieten konden echter pas midden februari 2012 ter beschikking worden gesteld. Na ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst met Italië werd de subsidie op 15 juni 2012 uitbetaald.

Spanje (aardbeving in Lorca)

Op 11 mei 2011 vonden in het Spaanse Lorca twee opeenvolgende aardbevingen plaats met een kracht van 5,2 op de schaal van Richter. Ze eisten het leven van negen mensen en veroorzaakten aanzienlijke schade. Spanje diende een aanvraag voor financiële bijstand uit het Solidariteitsfonds in, die op 20 juli 2011 door de Commissie werd ontvangen, gevolgd door een bijgewerkte versie op 1 augustus 2011. De totale directe schade door de ramp zoals die door de Commissie werd erkend, bedroeg 842,84 miljoen euro, wat 23,84% is van de voor Spanje geldende drempel in 2011 van 3,536 miljard euro (m.a.w. 3 miljard euro volgens de prijzen van 2002). Op 17 november 2011 heeft de Commissie beslist om de Spaanse aanvraag te aanvaarden op basis van de uitzonderlijke bepalingen voor "*buitengewone regionale ramp*" en om 21,1 miljoen euro toe te kennen uit het Solidariteitsfonds. De procedure tot wijziging van de begroting werd op 13 december 2011 voltooid. De begrotingskredieten konden echter pas midden februari 2012 ter beschikking worden gesteld. De subsidie zal worden uitbetaald zodra de uitvoeringsovereenkomst tussen de Commissie en Spanje is ondertekend.

4. FINANCIERING

In 2011 werd in zes gevallen een subsidie uit het Solidariteitsfonds uitbetaald voor aanvragen die in de zomer van 2010 werden ontvangen. Het overeenkomstige voorontwerp van gewijzigde begroting nr. 1 voor het jaar 2011 werd uiteindelijk op 6

april 2011 goedgekeurd². Betalingen werden verricht in de loop van de zomer en het najaar 2011.

Voor drie andere aanvragen die eind 2010 werden ontvangen, werden eveneens middelen uit het fonds beschikbaar gesteld. Het overeenkomstige voorontwerp van gewijzigde begroting nr. 2 voor het jaar 2011 heeft betrekking op de overstromingen in Tsjechië, Slovenië en Kroatië (najaarsoverstromingen van 2010) en werd op 14 juli 2011 door de begrotingsautoriteit goedgekeurd. De betalingen konden eind 2011 worden verricht na goedkeuring van de subsidiebesluiten en na ondertekening van de uitvoeringsovereenkomsten³.

Voor de aanvragen die in 2011 werden ontvangen, konden middelen uit het Fonds beschikbaar worden gesteld aan Italië (overstromingen in de regio Veneto) en Spanje (aardbeving in Lorca). Het overeenkomstige voorontwerp van gewijzigde begroting nr. 7 voor het jaar 2011 werd op 13 december 2011 door de begrotingsautoriteit goedgekeurd⁴. De betalingen liepen echter vertraging op omdat de begrotingskredieten moesten worden overgedragen naar 2012 en uitvoeringsovereenkomsten moesten worden afgesloten.

Subsidies uit het Solidariteitsfonds goedgekeurd in 2011			
Begunstigde staat	Ramp	Categorie	Steunbedrag in 2011 (EUR)
Slowakije	Voorjaarsoverstroming 2010	Groot	20 430 841
Polen	Voorjaarsoverstroming 2010	Groot	105 567 155
Tsjechië	Voorjaarsoverstroming 2010	Buurland	5 111 401
Hongarije	Voorjaarsoverstroming 2010	Groot	22 485 772
Kroatië	Voorjaarsoverstroming 2010	Buurland	3 825 983
Roemenië	Voorjaarsoverstroming 2010	Groot	24 967 741
Tsjechië	Najaarsoverstroming 2010	Regionaal	10 911 939
Slovenië	Najaarsoverstroming 2010	Groot	7 459 637
Kroatië	Najaarsoverstroming 2010	Buurland	1 175 071
Italië	Overstroming Veneto 2010	Regionaal	16 908 925
Spanje	Aardbeving Lorca 2011	Regionaal	21 070 950
TOTAAL			239 915 415

² De gewijzigde begroting (GB) nr. 1 voor het jaar 2011 heeft betrekking op de beschikbaarstelling uit het Solidariteitsfonds van de EU van 182 388 893 EUR aan vastleggings- en betalingskredieten in verband met de gevolgen van zware regenval in Polen, Slowakije, Tsjechië, Hongarije, Kroatië en Roemenië. Ze werd goedgekeurd door het Europees Parlement op 6.04.2011. COM(2011)9. PB L 172 van 30.06.2011.

³ Het vorige ontwerp van *gewijzigde begroting* nr. 2 bij de *begroting* 2011 (COM(2011)154) werd aangenomen als *gewijzigde begroting* nr. 3 door het Europees Parlement op 14.07.2011. Het heeft betrekking op de beschikbaarstelling uit het Solidariteitsfonds van de EU van 19 546 647 EUR aan vastleggings- en betalingskredieten in verband met de gevolgen van zware regenval in Slovenië, Kroatië en Tsjechië. PB L 213 van 19.08.2011.

⁴ De gewijzigde begroting (GB) nr. 7 voor het jaar 2011 heeft betrekking op de beschikbaarstelling uit het Solidariteitsfonds van de EU van 37 979 875 EUR aan vastleggings- en betalingskredieten in verband met de aardbeving in Murcia, Spanje (21 070 950 EUR) en de overstromingen in Veneto, Italië (16 908 925 EUR). Ze werd goedgekeurd door het Europees Parlement op 13.12.2011. COM(2011)796 van 21.11.2011. PB L 62 van 2.03.2012.

5. MONITORING

In de loop van 2011, bracht de Commissie een monitoringbezoek aan vijf landen die subsidies hadden ontvangen uit het Solidariteitsfonds om zich te laten voorlichten over de wijze waarop de bevoegde nationale autoriteiten de respectieve subsidies uit het Solidariteitsfonds hebben besteed en om specifieke vragen van de uitvoerende autoriteiten te bespreken:

- aan Dublin (**Ierland**) op 1 juli 2011 met betrekking tot de 13 miljoen euro aan subsidies na de overstroming van november 2009.
- aan Poitiers (**Frankrijk**) op 12 juli 2011 met betrekking tot de 35,6 miljoen euro aan subsidies na de storm Xynthia van februari 2010.
- aan Madeira (**Portugal**) op 1 september 2011 voor de 31,3 miljoen euro aan subsidies na de aardverschuivingen en modderstromen van februari 2010.
- aan Boekarest (**Roemenië**) op 7 en 8 november 2011 met betrekking tot de 25 miljoen euro aan subsidies in 2011 na de overstroming van juni 2010.
- aan Boedapest (**Hongarije**) op 24 november 2011 met betrekking tot de 22,5 miljoen euro aan subsidies na de overstroming van mei 2010.

De bezoeken van de Commissie werden doorgaans zeer op prijs gesteld en boden voldoende verzekering dat de bevoegde autoriteiten de uitvoering en controle op een transparante en correcte manier uitvoerden, met respect voor de regels van het Solidariteitsfonds, het subsidiebesluit en de uitvoeringsovereenkomst.

Na ontvangst van de definitieve verslagen zal de Commissie verdere analyses uitvoeren en gepaste maatregelen nemen waar nodig.

6. AFSLUITINGEN

Artikel 8, lid 2, van de verordening betreffende het Solidariteitsfonds bepaalt dat de begunstigde staat uiterlijk zes maanden na afloop van de termijn van één jaar na de datum van uitbetaling van de subsidie een verslag over de financiële uitvoering van de subsidie ("uitvoeringsverslag") met een verantwoordingsstaat van de uitgaven ("validiteitsverklaring") moet overleggen. Aan het einde van deze procedure sluit de Commissie de verlening van bijstand uit het fonds af.

In 2011 zijn drie dossiers van het Solidariteitsfonds afgesloten.

- (1) Het uitvoeringsverslag met betrekking tot de overstromingen in **Bulgarije** in het voorjaar van 2005, waarvoor financiële steun ten bedrage van 9,7 miljoen euro is toegekend, werd op 17 januari 2008 ontvangen. Na een audit door de Bulgaarse autoriteiten bleek dat 225 150 euro aan uitgaven niet subsidiabel waren. De Commissie heeft daarom, met instemming van de Bulgaarse autoriteiten, een terugvorderingsprocedure ingesteld en het bedrag van 225 150 euro werd op 29 december 2008 door de Bulgaarse autoriteiten terugbetaald. De Commissie heeft haar verdere analyse en beoordeling afgerond in 2011. De Commissie heeft de zaak in februari 2011 afgesloten.
- (2) Het uitvoeringsverslag met betrekking tot de storm op het eiland La Réunion (**Frankrijk**) in 2007, waarvoor financiële steun ten bedrage van 5,29 miljoen euro is toegekend, werd op 13 juli 2009 ontvangen. Omdat de Franse autoriteiten niet subsidiabele uitgaven hadden aangegeven, lagen de uitgaven 53 680 euro lager dan het toegekende bedrag. Na verdere analyse en

beoordeling van het definitieve verslag, en gezien het feit dat de Franse autoriteiten vóór de uiterste termijn van twee maanden geen bezwaren indienden tegen de afsluitingsbrief, is de Commissie gestart met de terugvorderingsprocedure voor een bedrag van 53 680 euro. Het bedrag werd ontvangen door de Commissie en het dossier werd afgesloten in juni 2011.

- (3) Naar aanleiding van de overstromingsramp van april 2006 in **Hongarije** heeft de Commissie financiële bijstand verleend voor een bedrag van 15 miljoen euro. De Commissie heeft het uitvoeringsverslag ontvangen op 18 mei 2009. De Hongaarse autoriteiten verklaarden in hun definitieve verslag dat de gedeclareerde uitgaven 4 598 euro lager lagen dan het toegekende bedrag. Bijgevolg, en na verdere analyses en controles door de Commissie, werd het bedrag van 4 598 euro terugbetaald door de Hongaarse autoriteiten. De Commissie heeft de zaak in september 2011 afgesloten.

In 2011 heeft de Commissie de definitieve uitvoeringsverslagen van Frankrijk (storm Klaus 2009) en Italië (aardbeving Abruzzo 2009) ontvangen voor subsidies die werden toegekend in 2009. Aan het eind van de periode waarop dit jaarverslag betrekking heeft, was de beoordeling van deze uitvoeringsverslagen nog niet afgerond.

7. MEDEDELING OVER DE TOEKOMST VAN HET SOLIDARITEITSFONDS VAN DE EU

Op 6 oktober 2011 heeft de Commissie haar Mededeling over de toekomst van het Solidariteitsfonds van de EU⁵ voorgesteld. Doel is de slagkracht van het Fonds bij rampen te vergroten en het Fonds zichtbaarder te maken, maar ook om de operationele criteria ervan duidelijker af te bakenen.

In 2005 heeft de Commissie een wetgevingsvoorstel ingediend om de verordening betreffende het Solidariteitsfonds te wijzigen, maar het voorstel bleek onaanvaardbaar voor een meerderheid van de lidstaten. De Commissie heeft het voorstel daarom ingetrokken.

De Commissie is nog steeds van mening dat het functioneren van het Solidariteitsfonds van de EU kan worden verbeterd door uiterst kleine aanpassingen aan de huidige verordening aan te brengen zonder de opzet en het karakter ervan te veranderen of aan financiële kwesties en de toegestane geldbedragen te raken. De voorgestelde aanpassingen zouden geen gevolgen hebben voor de vaststelling van de subsidiabele acties (bijvoorbeeld het onmiddellijk herstel van vitale infrastructuur en de kosten voor het inzetten van responsmiddelen). Elementen uit het voorstel van 2005, zoals het verruimen van het toepassingsgebied, het wijzigingen van de drempels of het afschaffen van de categorie "regionale rampen" werden niet opgenomen in de mededeling.

In de mededeling worden de volgende aanpassingen voorgesteld:

- een duidelijk gedefinieerd toepassingsgebied voor het Solidariteitsfonds, waarbij het fonds wordt beperkt tot **natuurrampen** en hun gevolgen. "Domino-effecten" zoals technologische rampen die hun oorsprong vinden in natuurrampen, komen nog wel in aanmerking.
- een eenvoudige, **nieuwe definitie voor regionale rampen** op basis van één enkel criterium (op basis van het bbp). Dat zou een einde maken aan het gebrek aan

⁵ COM(2011)613

duidelijkheid in de huidige bepalingen over de voorwaarden voor de uitzonderlijke beschikbaarstelling van het SFEU.

- de invoering van vooruitbetalingen (op aanvraag) en het **versnellen van betalingen** om de doeltreffendheid en de zichtbaarheid van het SFEU te verbeteren.
- een duidelijker antwoord op rampen die zich langzaam voltrekken, zoals **droogte**.
- **administratieve vereenvoudiging** en tijdswinst door het bundelen van subsidiebesluiten en uitvoeringsovereenkomsten.
- de Commissie zou ook graag met de lidstaten onderzoeken of het Solidariteitsfonds kan bijdragen aan een betere weerbaarheid tegen **rampen en de klimaatverandering** door stimulansen in te voeren voor een betere preventie.
- De Commissie is ook bereid om **andere elementen** te bespreken die de lidstaten wellicht willen opnemen om het Fonds doeltreffender te maken.

Op het moment dat dit verslag werd goedgekeurd, vonden gesprekken plaats over de mededeling op het niveau van de Raad, het Europees Parlement en andere belanghebbenden. De Commissie onderzoekt de mogelijkheden voor een nieuw wetgevingsvoorstel.

8. CONCLUSIES

De Commissie heeft in 2011 slechts een klein aantal nieuwe aanvragen voor het Solidariteitsfonds ontvangen, maar de behandeling van het recordaantal aanvragen in 2010 ging nog tot ver in 2011 door. Deze aanvragen bevestigden vele van de kwesties en tendensen die in voorgaande jaren werden waargenomen en gerapporteerd.

Grote rampen – het belangrijkste doel van het Solidariteitsfonds – zijn redelijk eenvoudig te beoordelen op basis van het ene harde criterium (totale directe schade boven een drempelwaarde) dat nodig is om steun goed te keuren. Deze grote rampen vormen echter maar ongeveer een derde van de ontvangen aanvragen.

De grote meerderheid van de aanvragen heeft betrekking op kleinere rampen, vaak gebaseerd op de criteria voor zogenaamde buitengewone regionale rampen die volgens de wetgever een zeldzame uitzondering hadden moeten zijn en waarvoor het Fonds slechts 7,5% van zijn jaarlijkse begroting uittrekt. De voorwaarden die zijn beschreven in de verordening om zulke aanvragen te aanvaarden, zijn ingewikkeld en het is vaak moeilijk eraan te voldoen. Bijgevolg wordt de meerderheid van de aanvragen voor regionale rampen door de Commissie verworpen. Het zou daarom nuttig zijn als de criteria voor de toekenning van steun bij regionale rampen duidelijker en eenvoudiger waren.

Het is nogmaals gebleken dat aanvragen met betrekking tot industriële ongevallen en andere niet-natuurlijke rampen normaal niet voldoen aan de toelatingscriteria van de verordening, omdat de vervuiler moet betalen en verzekerbare schade van steun uit het Solidariteitsfonds is uitgesloten. Zoals in de mededeling van oktober reeds werd besproken, zou een duidelijker gedefinieerd toepassingsgebied dat beperkt is tot natuurrampen en hun gevolgen, deze juridische onzekerheid wegnemen.

Aanvragen die laat in het jaar worden ontvangen, kunnen normaal niet in hetzelfde jaar worden behandeld. De bepaling dat 25% van de 1 miljard euro die jaarlijks

wordt toegewezen aan het Fonds, niet mag worden uitgegeven vóór 1 oktober om te voorkomen dat de financiële middelen vroegtijdig uitgeput raken, is daarom feitelijk nutteloos. Er moet verder worden nagedacht over de manier waarop subsidies sneller kunnen worden uitbetaald.

De mededeling over de toekomst van het Solidariteitsfonds bevat heel wat elementen ter verbetering van het juridische kader en dus ook van de doeltreffendheid van het Fonds. Met andere woorden, de mededeling maakt de weg vrij voor een mogelijk wetgevingsvoorstel om het Fonds bij rampen slagvaardiger en zichtbaarder te maken, maar ook om de operationele criteria ervan duidelijker af te bakenen.

BIJLAGE 1: IN 2011 GELDENDE DREMPELS VOOR GROTE RAMPEN
(OP BASIS VAN CIJFERS UIT 2009 INZAKE BRUTO NATIONAAL INKOMEN)

(miljoen euro's)

Land		Bni 2009*	0,6% van het bni*	Drempel grote ramp 2011*
AT	ÖSTERREICH	271 459	1 628,756	1 628,756
BE	BELGIË/BELGIQUE	342 261	2 053,566	2 053,566
BG	BALGARIJA	33 113	198,678	198,678
CY	KYPROS	16 641	99,845	99,845
CZ	ČESKÁ REPUBLIKA	129 046	774,274	774,274
DE	DEUTSCHLAND	2 430 940	14 585,640	3 535,904**
DK	DANMARK	226 447	1 358,684	1 358,684
EE	EESTI	13 538	81,230	81,230
EL	ELLADA	226 644	1 359,863	1 359,863
ES	ESPAÑA	1 029 541	6 177,246	3 535,904**
FI	SUOMI/FINLAND	171 383	1 028,298	1 028,298
FR	FRANCE	1 922 845	11 537,070	3 535,904**
HR	HRVATSKA	43 572	261,431	261,431
HU	MAGYARORSZÁG	88 291	529,747	529,747
IE	ÉIRE/IRELAND	132 601	795,607	795,607
IS	ICELAND	7 787	46,723	46,723
IT	ITALIA	1 494 576	8 967,457	3 535,904**
LT	LIETUVA	27 010	162,057	162,057
LU	LUXEMBOURG (G.D.)	26 765	160,590	160,590
LV	LATVIJA	19 954	119,723	119,723
MT	MALTA	5 451	32,704	32,704
NL	NEDERLAND	556 518	3 339,108	3 339,108
PL	POLSKA	299 518	1 797,108	1 797,108
PT	PORTUGAL	162 331	973,986	973,986
RO	ROMÂNIA	113 652	681,913	681,913
SE	SVERIGE	296 151	1 776,908	1 776,908
SI	SLOVENIJA	34 704	208,224	208,224
SK	SLOVENSKO	62 575	375,452	375,452
TR	TÜRKIYE	330 413	1 982,480	1 982,480
UK	UNITED KINGDOM	1 587 886	9 527,315	3 535,904**

*De drempels worden vastgelegd op 0,6% van het bni of, als dit bedrag lager is, 3 miljard euro volgens de prijzen van 2002.

*Afgeronde bedragen

** ~ 3 miljard EUR volgens de prijzen van 2002

Bron: Eurostat

**BIJLAGE 2: EU-SOLIDARITEITSFONDS – IN BEHANDELING ZIJNDE AANVRAGEN UIT 2010 EN NIEUWE AANVRAGEN WAAROVER IN 2011 EEN
BESLISSING IS GENOMEN**

Jaar	2010						2011			
	Frankrijk	Tsjechië	Duitsland	Slovenië	Kroatië	Hongarije	Italië	Spanje	Cyprus	Italië
Aanvragend land	Frankrijk	Tsjechië	Duitsland	Slovenië	Kroatië	Hongarije	Italië	Spanje	Cyprus	Italië
Naam en aard van de ramp	Overstroming Var	Najaars-overstroming	Overstroming Saksen	Najaars-overstroming	Najaars-overstroming	Verontreiniging rode modderstromen	Overstroming Veneto	Aardbeving Lorca	Ontploffing marinebasis	Overstromingen in Ligurië & Toscane
Datum eerste schade	15/06/2010	7/08/2010	7/08/2010	17/09/2010	17/09/2011	4/10/2010	31/10/2010	11/05/2011	11/07/2011	25/10/2011
Datum aanvraag	24/08/2010	14/10/2010	15/10/2010	26/11/2010	25/11/2010	13/12/2010	7/01/2011	20/07/2011	19/09/2011	22/12/2011
Volledige informatie beschikbaar op	-	-	-	-	-	-	11/08/2011	1/08/2011	24/11/2011 20/01/2012	-
Drempel voor grote rampen (miljoen euro)	3466,57	824,03	3466,57	217,67	275,80	590,71	3535,90	3535,90	99,85	3535,90
Totale directe schade (miljoen euro)⁶	740,70	436,48	937,77	251,30	47	174,32	676,36	842,84	-	722,47
Categorie	(Regionaal)	Regionaal	(Regionaal)	Groot	Buurland	(Regionaal)	Regionaal	Regionaal	(Groot)/niet-natuurlijk	Regionaal
Schade/drempel	21,37%	52,97%	27,05%	115,45%	17,04%	29,51%	19,13%	23,84%	-	20,43%
Kosten van subsidiabele noodacties (miljoen euro)	197,54	334,77	489	171,27	28,65	-	573,23	104	-	511,43
Subsidiabele kosten/totale schade	26,67%	76,70%	52,14%	68,15%	60,95%	-	84,75%	12,34%	-	70,79%
Steun/subsidiabele kosten	-	3,26%	-	4,36%	4,10%	-	2,95%	20,26%	-	3,53%
Steunpercentage (% van totale schade)	-	2,5%	-	2,97%	2,5%	-	2,5%	2,5%	-	2,5%
Datum subsidiebesluit	Afgewezen	22/08/2011	Afgewezen	19/09/2011	19/08/2011	Afgewezen	28/03/2012	9/03/2012	Afgewezen	In behandeling

⁶ Totaal directe schade aanvaard door de Commissie

Datum uitvoeringsovereenkomst (goedgekeurd)	-	<i>11/10/2011</i>	-	<i>4/11/2011</i>	<i>14/09/2011</i>	-	<i>23/04/2012</i>	<i>26/06/2012</i>	-	<i>In behandeling</i>
Verleende steun (euro)	-	<i>10 911 939</i>	-	<i>7 459 637</i>	<i>1 175 071</i>	-	<i>16 908 925</i>	<i>21 070 950</i>	-	<i>18 061 682</i>

BIJLAGE 3: AANVRAGEN OM STEUN UIT HET EU-SOLIDARITEITSFONDS SINDS 2002

Jaar	Land		Soort ramp	Schade (miljoen EUR)	Categorie	Verleende steun (miljoen EUR)
2002	1	AT	Overstroming	2 900	Groot	134
	2	CZ	Overstroming	2 300	Groot	129
	3	FR	Overstroming (Le Gard)	835	Regionaal	21
	4	DE	Overstroming	9 100	Groot	444
Totale steun aanvragen in 2002						728
2003	1	ES	Olielek (Prestige)	436	Regionaal	8,626
	2	IT	Aardbeving (Molise/Apulië)	1 558	Regionaal	30,826
	3	IT	Vulkaanuitbarsting (Etna)	894	Regionaal	16,798
	4	IT	Overstroming (Noord-Italië)	(1 900)	(Groot)	Afgewezen
	5	GR	Slecht winterweer	(Niet duidelijk)	(Groot?)	Afgewezen
	6	PT	Bosbranden	1 228	Groot	48,539
	7	FR	Bosbranden (Zuid-Frankrijk)	531	(Regionaal)	Afgewezen
	8	ES	Bosbranden (Portugese grens)	53	Buurland	1,331
	9	MT	Overstroming	30	Groot	0,961
	10	IT	Overstroming (Friuli Venezia-Giulia)	(525)	(Regionaal)	Afgewezen
Totale steun aanvragen in 2003						107,081
2004	1	FR	Overstroming (Rhônedelta)	785	Regionaal	19,625
	2	ES	Overstroming (Malaga)	(73)	(Regionaal)	Afgewezen
	3-9	ES	Bosbranden (7 aanvragen)	(480)	(Regionaal)	Alle 7 afgewezen
	10	SK	Overstroming	(29)	(Regionaal)	Afgewezen
	11	SI	Aardbeving	(13)	(Regionaal)	Ingetrokken
Totale steun aanvragen in 2004						19,625
2005	1	SK	Storm (Tatra-gebergte)	203	Groot	5,668
	2	IT	Overstroming (Sardinië)	(223, te hoog geraamd)	(Regionaal)	Afgewezen
	3	EE	Storm	48	Groot	1,29

Jaar	Land		Soort ramp	Schade (miljoen EUR)	Categorie	Verleende steun (miljoen EUR)
	4	LV	Storm	193	Groot	9,487
	5	SE	Storm "Gudrun"	2 297	Groot	81,725
2005	6	LT	Storm	15	Buurland	0,379
	7	GR	Overstroming Evros	(112)	(Regionaal)	Afgewezen
	8	RO	Voorjaarsoverstroming	489	Groot	18,798
	9	BG	Voorjaarsoverstroming	222	Groot	9,722
	10	BG	Zomeroverstroming	237	Groot	10,632
	11	RO	Zomeroverstroming	1 050	Groot	52,4
	12	AT	Overstroming (Tirol/Vorarlberg)	592	Regionaal	14,799
Totale steun aanvragen in 2005						204,905
2006	1	UK	Explosie olieopslag Buncefield	(700)	(Regionaal)	Ingetrokken
	2	GR	Overstroming Evros	372	Regionaal	9,306
	3	HU	Overstroming	519	Groot	15,064
	4	ES	Bosbranden in Galicië	(91)	(Regionaal)	Afgewezen
Totale steun aanvragen in 2006						24,370
2007	1	DE	Storm "Kyrill"	4750	Groot	166,9
	2	FR	La Réunion. Cycloon "Gamede"	211	Regionaal	5,29
	3	ES	Overstroming El Hierro	(18)	(Regionaal)	Afgewezen
	4	ES	Overstroming La Mancha	(66)	(Regionaal)	Afgewezen
	5	UK	Overstroming	4 612	Groot	162,387
	6	CY	Bosbranden	(38)	(Regionaal)	Afgewezen
	7	ES	Bosbranden Canarische Eilanden	(144)	(Regionaal)	Afgewezen
	8-16	IT	9 aanvragen voor bosbranden in 9 regio's	-	(Regionaal)	Niet ontvankelijk, termijn verstreken
	17	FR	Storm Dean/Martinique	509	Regionaal	12,78
	18	GR	Bosbranden	2 118	Groot	89,769
19	SI	Overstroming	233	Groot	8,254	
Totale steun aanvragen in 2007						445,380
2008	1	CY	Droogte	165,4	Groot	7,605
	2	RO	Overstromingen	471,4	Regionaal	11,785
Totale steun aanvragen in 2008						19,390

Jaar	Land	Soort ramp	Schade (miljoen EUR)	Categorie	Verleende steun (miljoen EUR)	
2009	1	FR	Storm Klaus	3 805,5	Groot	109,377
	2	IT	Aardbeving Abruzzes	10 212,0	Groot	493,771
	3	GR	Bosbranden	(152,8)	(Regionaal)	Afgewezen
	4	CY	Stormen	(2,6)	(Regionaal)	Afgewezen
	5	GR	Overstromingen Evia	(83,2)	(Regionaal)	Afgewezen
	6	IT	Modderlawine in Messina	(598,9)	(Regionaal)	Afgewezen
Totale steun aanvragen in 2009					603,148	
2010	1	IE	Overstroming 2009	520,9	Regionaal	13,022
	2	IT	Overstromingen in Toscane	(211,7)	(Regionaal)	Afgewezen
	3	ES	Overstromingen in Andalusië	(709,7)	(Regionaal)	Afgewezen
	4	PT	Madeira aardverschuivingen en modderstromen	1 080	Groot	31,256
	5	FR	Storm Xynthia	1 425	Regionaal	35,636
	6	SK	Overstroming	649,9	Groot	20,431
	7	PL	Overstroming	2 993,7	Groot	105,567
	8	CZ	Overstromingen (voorjaar)	204,5	Buurland	5,111
	9	HU	Overstroming	719,3	Groot	22,486
	10	HR	Overstromingen (voorjaar)	153,04	Buurland	3,826
	11	FR	Overstroming Var	(703-778)	(Regionaal)	Afgewezen
	12	RO	Overstroming	875,75	Groot	24,968
	13	CZ	Overstromingen (najaar)	436,5	Regionaal	10,912
	14	DE	Overstroming Saksen	(937,7)	(Regionaal)	Afgewezen
	15	HR	Overstromingen (najaar)	47	Buurland	1,175
	16	SI	Overstromingen (najaar)	251,3	Groot	7,460
	17	HU	Verontreiniging rode modderstromen	(174,32)	(Regionaal)	Afgewezen
Totale steun aanvragen in 2010					281,849	
2011	1	IT	Overstroming Veneto 2010	676,36	Regionaal	16,909
	2	ES	Aardbeving Lorca 2011	842,84	Regionaal	21,071
	3	CY	Ontploffing marinebasis 2011	(357)	(Groot/niet-natuurlijk)	Afgewezen
	4	IT	Overstromingen in Ligurië & Toscane 2011	722,5	Regionaal	18,062
Totale steun aanvragen in 2011					56,042	
Totaal -generaal goedgekeurde steun sinds 2002				2 489,798835 miljoen euro		